

Trh práce a politika zaměstnanosti

Přednáška 8

Sociální výhody v
nezaměstnanosti ve vybraných
zemích EU

Teorie na úvod

- Sociální benefity v UN
 - Ochrana pracujících proti riziku ztráty zaměstnání
 - Charakter pojištění
 - Podmínky poměrně přísné
 - Ve většině zemí je po určité době uchazeč nucen akceptovat jakoukoliv práci

K čemu podpora v UN ?

- Ochránit před „krátkozrakostí“ občanů
- Zlepšení alokace pracovních sil
 - Možnost počkat na lepší nabídku
- Podpora AD
- Pomoc při adaptaci na strukturální změny

A nebo ne ?

- Nezaměstnanost není „škodlivá“
 - Vážná nemoc, trvalé zranění
- Nezaměstnanost by nebyla tak vysoká, pokud by mzdy byly flexibilní
 - Snížením mezd proti nezaměstnanosti
- Dávky mohou vytlačovat soukromé úspory
- Čím delší je doba podpory v nezaměstnanosti, tím delší je délka nezaměstnanosti
 - To má další negativní dopady. Jaké ?
- Snižuje motivaci pracovat
 - Nižší rozdíl mezi příjmy v zaměstnání a při UN
 - Nutné kompenzovat APZ – časové omezení, podmínky

Jak fungují dávky v UN ?

- Redukují strach z nezaměstnanosti
 - Odbory více tlačí na růst mezd
- Snižují účinnost naplňování nových pracovních míst nezaměstnanými
- Snižují flexibilitu trhu práce vůči exogennímu šoku

Mezinárodní srovnání...

- Neexistuje jedna úroveň podpory v nezaměstnanosti
 - Sociální dávky
 - Rodinné podmínky
 - Časové hladisko
 - Daňové aspekty
- OECD – nahrazovací poměr (replacement rate)
 - Udává vztah příjmů ze zaměstnání a potenciálních příjmů při ztrátě zaměstnání
 - Podíl. Čím blíže 1, tím menší rozdíl
 - Hrubý nahrazovací poměr vs. Čistý nahrazovací poměr
 - Podpora v UN je zbavena povinnosti odvodů soc. a zdrav.
 - Zohledňuje demografické, rodinné a jiné faktory specificky pro každou zemi

Nahrazovací poměr – minulost a současnost

- Počítá se pro několik typů případů
 - Tři různé úrovně trvání nezaměstnanosti
 - Tři možné situace příjmu rodinného stavu
 - Tři rozdílné úrovně předchozích příjmů
- Vývoj: růst a konvergence

Jaké země kam patří...

- Kontinentální model
 - odmítnutí volného působení tržních sil
 - Rakousko, Belgie, Francie, Německo
 - Vliv odborů
 - Legislativa zaměřena na zaměstnanost
 - Vysoká minimální mzda, štedré zaměstnanecké výhody
 - Vysoká úroveň nezaměstnanosti
- Severský model
 - Nejrozvinutější systém blahobytu na světě
 - Vysoké daně
 - Kombinace štedrosti a přísnosti (Švédsko)
 - Příjmová rovnost

- **Anglosaský model**
 - Nejnižší míra nezaměstnanosti
 - Nejvyšší míra zaměstnanosti
 - Vysoké sociální nerovnosti
 - Špatná kvalita veřejných služeb
 - GB – snaha o reformu – hledání rovnováhy mezi efektivností a sociální kohezí
- **Model jižní Evropy (Gr, It, Por, Sp)**
 - Pozdější implementace sociálních principů
 - Nižší sociální ochrana
 - Přísná ochrana zaměstnanosti
 - Omezený důraz na mzdovou rovnost
 - Důraz na rodinu

Společný trh práce v EU

- Integrační teorie
 - Migrace pracovní síly na základě produktivity
 - Dokud se mezní cena práce nerovná s mezním produktem práce
- Klasická teorie
 - Nepružnost pracovní síly
 - Pohyb zboží a kapitálu
 - Komparativní výhody

Trh v EU

- Co způsobily ropné krize ?
- Jaké jsou cíle EU na trhu práce
 - Zlepšení kvality nabídky práce
 - Zvýšení interní a externí flexibility na trhu práce
 - Usnadnění přístupu k práci a adaptace na změny pracovní poptávky
 - Koordinace regionálního rozvoje.